

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Manuscrisuri neprimite nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se returnează
înserate.
Se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI DE ANUNȚURI:
în Viena la M. Dukes Nachr.
Max. Augendorf & Emerio Lus-
ner, Heinrich Schalek, A. O-
pelik, Wacziarg, Anton Orpelik.
în Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII) Erzsébet-körut.
Prețuri inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană (10 bani)
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarif și învo-
ială. — RECLAME pe pagină
12-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungari:
Pe un an 24 cor., pe șase luni:
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
cile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
nr. 30, etajul I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 81.

Brașov, Luni-Marti 14 (27) Aprilie

1909.

Este ori nu conflict?

(La situațiunea interioară.)

Brașov, 26 Aprilie n.

Simptomul zilei!

Reptila din Budapesta scrisă ro-
mânește, care se hrănește din fondu-
rile partidului kossuthist, în numărul
său ultim lucește revista ei săptămă-
nală cu cuvintele:

»Trebuie să mărturisim sincer: *este de prevăzută, că peste câteva zile guvernul își va da demisiunea.* Se poate și aceea, că Wekerle și soții săi vor cârmui țara și mai departe, însă dacă vor preda frânele unui nou guvern, să nu le fie rușine că au părăsit scaunul ministerial...»

Printre șirelele acestora, scrise cu atâta „sinceră” rezervă diplomatică, răsufă și îngrijirea de soartea proprie dacă patronii vor trebui să „părăsească scaunul ministerial”. Și cu toată dorința patronilor de a cârmui ei țara până la a șaptea spiță, pare a fi totuși mai probabil, că, deși cu mare părere de rău, vor trebui să se deducă.

Această impresiune au făcut-o a-
supra ziaristilor și politicianilor vize-
nezi, curioși de a afla rezultatul au-
dienței lui Kossuth și Apponyi, și cu-
vintele adresate de aceștia reprezen-
tanților presei.

»Veți înțelege domnilor — zise mi-
nistrul Kossuth, după ce s'a întors dela
audiență — că nu reprezentanții marelui
puteri Pressă sunt aceia, cărora am să le
comunic în primul rând declarațiile Rege-
lui, căci acestea trebuie aduse mai în-
tâi înaintea forului ministrilor, nu înain-
tea onoratului Senat al dumneavoastră.
Trebuie deci să mă mărginesc a vă spune,
că Majestatea Sa m'a primit o oră întreagă
foarte grațios și mi-a comunicat decizi-
unea sa, păstrând totodată formele consti-
tuționale. Mai mult nu vă pot comunica...»

Se vedea, spun cei ce au fost de
față, că audiența i-a cauzat ministru-
lui multă emoțiune. S'a și rugat în-
dată să-l lase singur.

Albert Apponyi cu înfașșurarea
mult mai sdrăvășă, ca unul care nu
sufere de podagră, și-a dat silința să
fie și să pară cât se poate de voi-
nicos, și după audiență.

»N'am fost nici-odată pesimist, zise
Apponyi. Pentru partide situația e dată.

Fiecare din ele și-a precizat deja punctul
de vedere. Și deoarece nu se ridică ces-
țiuni nouă principiare, nu sunt de lipsă
nici hotărâri nouă tactice. Se cere numai
să, privim situațiunea cu sânge rece, cu
chibzuință și fără exagerare. Mai întâiu
să nu se facă copilării, ci să se judece lu-
cru cu sânge rece, cu chibzuință și cu
seriozitate deplină. Conflict nu există! De
ce dar să presupunem un conflict și să
voim să îndreptăm situațiunea cu mijloace
de conflict, unde nu există încă un conflict?
Ceea ce se pretinde cu necesitate, este o
privire clară pentru problemele viito-
rului...»

Ca întotdeauna și acum Apponyi
a vorbit ca un tâlcuitor de visuri,
ca un adevărat elev al școalei de-
la Kalksburg. El nu vede conflict
pentru banca independentă, la care
el n'a aderat nici odată, mărturisind
insuși anșert, că interesele financiare
ale țării reclamă încă continuarea
banicii comune. De ce dar s'a dus la
Majestatea Sa să formuleze postulu-
tul banicii independente naționale un-
gare? Fiindcă s'a dus și Kossuth și
fiindcă amândoi au trebuit să facă
acest pas pentru că așa cerea partidul,
pentru că țineau să-și implinească da-
soria față cu acesta, bine știind că
rezultatul va fi negativ.

Nu e conflict între coroană și
„conștientiișii executorii” ai pactului
încheiat cu ea. Majestatea Sa, „a
păzit formele constituționale” și în
puterea dreptului său de suveran a
decis de a nu consimți la înființarea
banicii independente ungare, deși re-
cunoaște în principiu dreptul Un-
gari. Nu-i rămâne dar guvernului și
majorității independiste din cameră,
decât sau să cedeze monarhului și
să stea la cârmă, bucurându-se și
mai departe de încrederea lui, sau
să se retragă și să facă loc unui alt
guvern. Apponyi e de părerea, că
independenții să fie chibzuiți și cu
sânge rece, să nu exagereze nimic,
să nu facă prostii și să primească o
situațiune, pe care nu o pot schimba,
decât — după credința lui — numai
în rău, printr'o opozițiune inoportună.

Nu-i conflict și nu poate să fie
conflict, când toate merg cu păstra-
rea formelor constituționale. Voinico-

sul ministru de culte și instrucțiune
publică judecă lucrurile cam tot așa
când pretinde, că nu există conflict
între guvernul Ungariei și școalele
noastre, între dânsul, ca ministru, și
bisericele noastre, numai cu deosebire
că el e departe de a fi conștientios
față cu formele constituționale.

Poate să fie foarte șireți Ap-
ponyi și Kossuth și cu toți ai lor și to-
tuși s'o pătească față cu Austriei,
cari au dovedit nu numai odată, că-i
covârșesc în viclășug și cari îi cam
au la mână cu reforma electorală ne-
executată.

Nu este asta numai părerea no-
astră, ci așa cugetă și Iusth-Hollo cu
toată ceata lor. Îi vom vedea acum,
ce pot. Bolovanul din vârful dealului
s'a mișcat. De aci încolo nimeni nu
mai poate calcula, cum se va rostogoli,
dacă se va opri la vr'o distanță,
ori se va prăbuși în vale.

Independența Bulgariei. Regele Carol
al României a adresat regelui Ferdinand
al Bulgariei cu ocazia recunoașterii Inde-
pendenței bulgare următoarea telegramă:

»Sunt fericit că ceea ce am dorit cu
toții s'a putut realiza. Mă grăbesc să ex-
prim Majestății Voastre felicitările cele
mai cordiale și rog pe A. Tot Puternicul
să ocrotească pe M. S. Tarina și pe Ma-
jestatea Voastră. Poporul Meu împărta-
șește fericirea poporului bulgar, cu care e
în relații așa de amicale». Carol.

Regele Ferdinand al Bulgariei a răs-
puns regelui Carol:

»Sunt viu mișcat de depeșa așa de
cordială, ce mi-a adresat-o Majestatea
Voastră în această fază importantă a isto-
riei noastre și care-mi aduce asigurarea,
care ne este de tot prețioasă, a sentimen-
telor simpatice ale Majestății Voastre și
ale unui popor vecin și amic. Mulțumesc
Majestății Voastre și folosesc cu plăcere
această ocaziune de a Vă arăta și de a
arăta și Reginei afectuoasa noastră dra-
goste. Ferdinand.

În numele guvernului român D. Ionel
Brătianu, primul ministru, a adresat urmă-
toarea telegramă de felicitare guvernului
bulgar:

»În numele guvernului român, rog
pe Exceleța Voastră să binevoiască a pri-
mi expresia marelui plăceri, cu care noi am
aflat de încoronare, rezultat al stăruinței
Voastre. Mai rog pe Exc. V. să binevoiască

a prezenta M. S. Țarului urările și felici-
tările noastre respectuoase către întreaga
familie a Suveranului și către poporul
bulgar, cu care România e legat prin sen-
timente de sinceră prietenie». I. Brătianu.

În numele guvernului bulgar d-l Alex-
andru Malinoff, ministru-președinte al
Bulgariei a răspuns d-lui Brătianu prin
următoarea depeșă:

»Din parte-mi și în numele guvernului
Bulgariei independente, rog pe Excele-
tența Voastră de a primi expresiunea cea
mai cordială a mulțumirilor noastre pen-
tru urările Voastre cu ocazia încoronării
sforțurilor noastre. Sunt autorizat a Vă
exprima și recunoștința cordială a Majes-
tății Sale, domnitorului meu, care a fost
foarte mișcat de urările Voastre pentru
Majestatea Lor și augusta lor familie. Voiu
fi foarte recunoscător Exceleței Voastre,
dacă veți binevoi a prezenta expresiunea
celor mai călduroase ale noastre urări
pentru Majestatea Voastră, Augustul Vo-
stru Domnitor, pe care noi, Bulgarii, îl
stimăm ca pe un August luptător pentru
libertatea Bulgariei, de-a căreia succese
s'a bucurat în totdeauna Maj. Sa Regele
Vostru. Al. Malinoff.

»Le Temps» despre vizita kronprin-
țului german în România. Ziarul francez
»Le Temps» comentând vizita principelui
moștenitor german la București zice, că
această vizită constituie confirmarea defi-
nitivă a influenței germane, care este ac-
tualmente fără rivală nu numai pe țăr-
mul financiar, militar și economic, ci chiar
și în literatură și în artele frumoase, te-
ren, pe care până în prezent Franța nu avea
rivală. De sigur că Franța ar fi putut în-
târzia printr'o îndemânică împotrivire
diplomatică această schimbare a cursului
politice de *laissez faire, laissez passer*, ob-
servată prea adeseori de Franța în Orient.

Această politică nu a dat nici un rezultat
la București și nu va isbândi nici aiurea,
mai cu seamă în Turcia.

Sinoadele bisericei gr.-or. române.

Sinoadele bisericei gr. or. române
și au terminat lucrările. Vineri s'a închis
sinodul eparchial al Caransebeșului, în
mijlocul unor entuziaște și unanime ova-
țiuni aduse l. P. C. Sale arhimandritului
Masta. Despre hotărârile mai importante
ale acestui sinod vom raporta în numerii
viitori.

Sinodul archidiecezan din Sibiu și-a
terminat lucrările Sâmbătă seara. Conti-
nuăm astăzi cu publicarea rapoartelor, ce
ne-au sosit despre ultimele trei ședințe.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.»

Harta fotografică a ceriului.

(Fine.)

„Bulletin du Comité international de
la carte du Ciel, 1909» ne dă o schiță com-
pletă despre starea cestiunii la această
dată. Numărul 4 din *Monthly Notices* din
fiecare an, resumă lucrările executate la
diferitele Observatoare. Divisiunea de as-
tăzi e următoarea:

Observatoare	Latit.	Zonele în declin.
1 Greenwich,	+ 52° 29'	+ 90° la + 65°
2 Roma	+ 41 54	+ 62 „ + 55
3 Catania	+ 37 30	+ 54 „ + 47
4 Helsingfors	+ 60 9	+ 46 „ + 40
5 (Potsdam (Catalog) (Ucile (hartă)	+ 52 23) + 50 48)	+ 39 „ + 32
6 Oxford	+ 51 46	+ 31 „ + 25
7 Paris	+ 48 50	+ 24 „ + 18
8 Bordeaux	+ 44 50	+ 17 „ + 11
9 Toulouse	+ 43 37	+ 10 „ + 5
10 Alger	+ 36 48	+ 4 „ - 2
11 San-Fernando	+ 36 28	- 3 „ - 9
12 Tacubaya	+ 19 24	- 10 „ - 16
13 Santiago	- 38 27	- 17 „ - 23
14 Cordoba	- 31 25	- 24 „ - 31

15 Perth	- 31 57	- 32 „ - 40
16 Capstadt	- 33 56	- 41 „ - 51
17 Sydney	- 33 52	- 51 „ - 64
18 Melbourne	- 37 50	- 65 „ - 90

(Comp. și »Bulletin dela Société belge
d'Astronomie» 1909, pag. 7)

Lucrările pentru hartă sunt bine sta-
torite teoreticește, dar sunt anevofoase în
practică. Poticneala cea mai mare e ime-
diat durata expunerii, statorită în 1 mi-
nută. Expunerea e prea lungă pentru ste-
lele strălucitoare, căci lată timpul în care
se încrețează pe placă corpurile cerești
de diferite mărimi.

Mărimile	Durata expun.	Mărimile	Durata expun.
1	0s 005	8	3 0
2	0 01	9	8
3	0 03	10	20
4	0 1	11	50
5	0 2	12	2m
6	0 5	13	5
7	1 3	14	13

Astfel, cinci miimi de secundă sunt
indestulitoare pentru a fotografia o stea
de categoria 1. În o jumătate de secundă
putem înregistra stelele vizibile cu ochiul
liber (până la categoria 6) și așa mai de-
parte. El, dar espunând placa în curs de

1 minută, timpul cerut pentru a se im-
prima lămurit aștrii de categoria 11, evi-
dent, că corpurile de categoria 1 vor fi
supraexpuse. Aceste spălăcesc spațieri con-
siderabile, pe placă, acoper imaginea cor-
purilor mici, din jurul lor, și ajung la dia-
metru aparent, ce întrece pe departe orice
realitate. Astfel de stele nu se mai pot
considera drept puncte-origini pentru mă-
surări, cu toate că pozițiile lor sunt exact
determinate prin observații la cercul me-
ridian.

Alt neajuns residă în *distorsiunea*
câmpului de vedere, provocată de faptul,
că puterea separativă la marginea plăcilor
e diferită de cea dela mijlocul lor.

În fine, alte perturbații sunt produse
de contractarea și dilatarea stratului de
gelatină în decursul sau după dezvoltarea
plăcilor. Pentru inconvenientul acesta s'a
aflat corectivul. Pe placă se fotografiază o
rețea cu ochiuri pătrate. Trăsăturile ori-
zontale și verticale sunt la distanțe de
5 mm. Rețeaua se dezvoltă de-odată
cu placa. Acum, dacă se formează contrac-
țiile sau dilatațiile amintite, evident că și
rețeaua suferă deformații identice, prin
ceeace alterația se manifestă ca un factor
cunoscut. La astrofotografiile internațio-
nale, rețeaua se aplică deci din principiu.

Ar fi legitimă întrebarea, că oare
această muncă titanică, ce va absorbi timp
înelungat activitatea atâtor observatori și
calculatori de merit, fi-va în raport cu
avantagiile, ce vom putea scoate din
hartă și catalogul fotografic al ceriului?

Răspunsul se desface în două solu-
țiuni, după cum e vorba de catalogul sau
de harta ceriului.

Din momentul, în care fotografia e
susceptibilă de a înlocui până și ochiul
cel mai ager al observatorului, placa ne
fixează fenomenele cerești

a) mai precis,
b) mai statornic,
dându-ne deci rezultate constante și com-
parabile în toate locurile, ceea ce nu reali-
sează observațiile cari au servit la fonda-
rea diferitelor cataloage de stele.

Redactarea catalogului depinde esclu-
siv de măsurări și reduțiuni făcute după
cliseurile fotografice. Preciziunea e remar-
cabil mai mare decât a observațiilor me-
ridiane.

Comparațiile făcute de Turner, direc-
torul Observatorului Universității din Ox-
ford și Trépied, regretatul director al Ob-
servatorului din Alger, asupra măsurări-

Sinodul arhidiecezan.

Sibiu, 24 Aprilie m.

Ședința V. de Vineri. (Continuare). Tot comisiunea școlară face propunerea, ca consistoriul să compună prin bărbați de specialitate un nou plan de învățământ cu privire la propunerea limbii maghiare în școlile confesionale. Sinodul primește propunerea.

In numele comisiunii școlare, d-l Nicolae Bogdan, propune în chestia catechizării elevilor dela școlile străine ca sinodul să ia cu plăcere la cunoștință, raportul consistoriului și angajamentul ce l-a luat de a apăra drepturile limbii bisericești noastre. Consistoriul să dea ordin cateheților să observe conținutul congresual adus în chestia catechizării. Consistoriul se împunernicește, a da salar din propriile fonduri, cateheților, dela cari guvernul detrage salariul. Dep. Dr. Vlad lămură chestia din punct de vedere de drept și atrage atențiunea sinodului asupra unui paragraf din noua lege despre congrua. Prevede, că trebuie să ajungem în conflict cu statul, respective cu guvernul. Să căutăm deci din vreme să fim în curat cu eventualitatea acestui conflict, și cu consecvențele ce trebuie să le scoatem din conflict. I. P. S. Sa Metropolitul rectifică o afirmare a antevorbitorului. Dr. Ilarion Pușcariu constată greutățile mari ce vor fi de învins în chestia de întrebare. Ar dori deci ca sinodul să îndrume consistoriul să studieze chestia din toate punctele de vedere și să stabilească o linie clară de conduită. I. P. S. Sa Arhiepiscopul dă lămuriri necesare. Altă primejdie deocamdată nu e, decât, aceea ca să detrage dotația cateheților dela școlile străine, pe care o dă apoi consistoriul. Ingrijirile deputatului Vlad va fi bine să fie comunicate la timpul său congresului. Propunerea comisiunii școlare se primește apoi punct de punct.

In chestia vizitării prin comisari guverniali a școlii comerciale din Brașov, raportul consistoriului se ia la cunoștință, la propunerea comisiunii, deasemenea și raportul consistoriului în chestia examenului de maturitate dela școala comercială din Brașov, din anul 1907. După aceste ședințe se încheie.

Ședința a șosea, de Sâmbătă. Inainte de a se intra în ordinea de zi, deputatul sinodal Nicolae Borzea face propunerea în favoarea catehizării ucenicilor dela meserii, cărora nu le este dată posibilitatea de cerceteze biserica în cursul uceniei. Același deputat mai face propunerea în chestia inscripțiilor de pe școlile confesionale române, ca să fie toate la fel, în senzul, ca consistoriul să dea circular în această chestie. Ambele propuneri se declară de urgente și vor fi puse la ordinea zilei fără a mai fi predate comisiunilor.

Escelența Sa, Arhiepiscopul și Metropolitul Ioan Mețianu dispune să fie cetită următoarea telegramă, primită dela P. S. Episcopul Ioan I. Papp din Arad.

„Sinodul eparhial din Arad a adus conclud, prin care protestează în contra ingerinței ilegale a ministrului de culte și instrucțiune publică în drepturile autonome ale bisericești noastre, săvârșite prin ordinul de cercetare în cauza alegerilor deputaților sinodali din cercurile Mehadia, Sasca și Zgribesti, înainte de a se declara în această afacere sinodul eparhial din Caransebeș, unicul for competent. Acest conclud se va aduce la cunoștință domnului ministru de culte și instrucțiune publică și se comunică sinoadelor eparhiale din Si-

lor executate pe harte și clișeuri originale, au scos la iveală că eroarea probabilă a unei coordonate statorită pe hartă este ±0"5, adică abia atingând eroarea probabilă a observațiilor meridiene.

E lămurit deci, că sub raportul preciziei, opera întreprinsă întrece tot ce s'a putut face până acuma cu ajutorul mijloacelor, de cari dispune observația directă. Mai trebuie să adăugem avantajul inapreciabil al exactității constante și comparabile în orice timp și în orice loc, pentru a justifica optinirile statornice și neobosite, ce le fac oamenii de știință pentru realizarea lucrării.

Tocmai când scriu șirele aceste, în 19—24 April, se ține la Paris ședința comitetului internațional al »Hartei cerului«.

E a cincea conferință a comitetului permanent, ales în 1887.

Programul ședințelor :

I. Raport despre

- a) numărul clișeurilor obținute
- b) măsurarea clișeurilor
- c) reducțiunea măsurărilor
- d) publicațiunea rezultatelor
- e) numărul clișeurilor obținute
- f) reproducerea clișeurilor

Catalog.

Harta.

biu și Caransebeș, pentru asemenea procedură.

Papp, episcop.

Deputatul Dr. Aurel Vlad e de părerea, că fiind chestia foarte importantă și urgentă, ar fi consult să se esmită o comisiune specială de 6—8 membri, care să se ocupe cu concludul sinodului din Arad. I. P. S. Sa Metropolitul comunică sinodului, că în afacerea aceasta a primit încunoștiințare oficială dela consistoriul din Caransebeș, pe care a predat-o consistoriului metropolitan, pentru că cade în competența acestuia, fiind vorba de întreaga biserică și de interesele ei. E de părere, să se lase deci în grija consistoriului metropolitan rezolvarea afacerii. Deputatul Part. Cosma e pentru declararea urgente și luarea în dezbateră a chestiei. Deputatul Nicolae Bogdan sprijinește propunerea deputatului Vlad.

Dep. Ioan A. de Preda e pentru luarea unei poziții energice în cauză. Să roage sinodul pe I. P. S. Sa, să convoace de urgență consistoriul metropolitan, ca să facă reprezentațiune la guvern, în contra nberatei ingerințe. Mai vorbește la obiect dep. Vasile Damian, care e pentru propunerea deputatului Vlad, și P. C. Sa, protosincelul Miron E. Cristea, care e de părere, că pentru că nu se aducă vre o hotărâre pripită, — să se predee unei comisiuni telegrama spre studiere. Deputatul Parteni Cosma pledează pentru a se trece imediat în meritul cauzei. Dar pentru stilizarea concludului ce e de luat, cere să se aleagă comisiunea propusă de deputatul Vlad. Mai are cuvântul deputatul Ioan I. Lăpedatu, care propune, ca în comisiune se fie aleși următorii deputați sinodali: P. C. Lor, Dr. Ilarion Pușcariu și Dr. Miron E. Cristea și deputații Nicolae Ivan, Part. Cosma, Dr. Aurel Vlad, Vasile Almășan, Ioan A. de Preda, Nicolae Garoiu și Dr. Liviu de Lemény. Sinodul decide în acest înțeles.

Urmează la ordinea zilei alegerile consistoriale. Protopresbiterul Galacteon Șagdu e proclamat ales membru în senatul bisericesc.

In senatul școlar au fost aleși: Lazar Triteanu, asesor ordinar, iar asesori onorari, din cler protopresbiterii Vasile Dămian, Gregoriu Pletosu și Demet. Moldovan, apoi mirenii A. Bărseanu, profesor în Brașov, Dr. Liviu de Lemény, Dr. Ioan Mihai proprietar Orăștie, Virgil Onițiu director gimnazial în Brașov și Dr. G. Proca secretar consistorial, Sibiu.

In senatul episcopesc: Ioan Droc, protopresbiter, Vasile Voina, protopresbiter, Parteni Cosma, directorul »Albinei«, Pantaleon Lucața, Ioan A. de Preda, Victor Fincu, Demetriu Vulcu, Ștefan Stroia și Teodor Herman, protopresbiter în Dej.

(Continuare în nrul de mâne).

Sinodul eparhial al Aradului. Sinodul s'a închis Sâmbătă. În ședința de Joi sinodul eparhial al Aradului a luat cu unanimitate următoarele hotărâri importante:

»Consistoriul din Caransebeș comunicând în recercarea sa dela 4 Aprilie v. 1909 numărul 2273/9 9 consistoriului nostru din Arad, cumcă dl ministru de culte și instrucțiune publică prin dispozițiunea sa de sub Nr. 43907/909 a ordonat cercetare în afacerea alegerilor de deputați sinodali din cercurile Mehadia, Sasca-montană și Zgribesti în dieceza Caransebeșului și spre acest scop a trimis pe un oficial subaltern al său, care cere dela președintele consistoriului să-i pună la dispo-

zitie actele electorale, încă înainte de cenzurarea lor de consistoriul eparhial, unicul for competent, consistoriul nostru din Arad sub Nr. 2540/909 transpunând acest act la Sinod, —

»Sinodul eparhiei Aradului, care formează parte constitutivă a metropoliei ort. rom. din patrie, găsește în dispozițiunea d-lui ministru călcarea dreptului autonom al bisericești noastre, garantat prin Statutul organic, lege sancționată prin Majestatea Sa, drept ce sinodul, ca păzitor al legii și autonomiei bisericești în virtutea dreptului său bazat pe p. 1 al §-lui 96 din Statutul organic, protestează în contra acestei ingerințe lipsite de temelie legal în drepturile autonome ale bisericești și aducând aceasta la cunoștință d-lui ministru de culte și instrucțiune publică, în-vită atât sinoadele din eparchiile surori ale Sibiuului și Caransebeșului cât și pe Sinodul episcopesc și măritul congres național bisericesc ca să facă asemenea pași necesari pentru apărarea autonomiei noastre bisericești.

»Cu executarea acestui conclud se însărcinează biroul sinodal.

A decis apoi :

Să remonstreze la ministru împotriva felului său de a înțelege autoritatea consistoriului bisericești noastre interpretând fals Statutul organic și desființând astfel, printr'o singură trăsătură de condeiu, întreaga noastră autonomie bisericească ;

»In chestia susținerii școlilor confesionale elementare în situația creiată de legea XXVII din 1907 — »Sinodul se declară pentru susținerea școlii confesionale și afacerea cu acest vot o înaintează congresului național bisericesc. »Afacerea se releagă la consistoriul din Arad ca să între în pertractare cu consistoriul din Caransebeș, cu scopul de a afla modalitățile subsumării celor două preparandii din Arad și Caransebeș într'un singur pedagogic, eventual cu cel arhidiecezan.

21 April 1909.

Gavr. Todica.

zitie actele electorale, încă înainte de cenzurarea lor de consistoriul eparhial, unicul for competent, consistoriul nostru din Arad sub Nr. 2540/909 transpunând acest act la Sinod, —

»Sinodul eparhiei Aradului, care formează parte constitutivă a metropoliei ort. rom. din patrie, găsește în dispozițiunea d-lui ministru călcarea dreptului autonom al bisericești noastre, garantat prin Statutul organic, lege sancționată prin Majestatea Sa, drept ce sinodul, ca păzitor al legii și autonomiei bisericești în virtutea dreptului său bazat pe p. 1 al §-lui 96 din Statutul organic, protestează în contra acestei ingerințe lipsite de temelie legal în drepturile autonome ale bisericești și aducând aceasta la cunoștință d-lui ministru de culte și instrucțiune publică, în-vită atât sinoadele din eparchiile surori ale Sibiuului și Caransebeșului cât și pe Sinodul episcopesc și măritul congres național bisericesc ca să facă asemenea pași necesari pentru apărarea autonomiei noastre bisericești.

»Cu executarea acestui conclud se însărcinează biroul sinodal.

A decis apoi :

Să remonstreze la ministru împotriva felului său de a înțelege autoritatea consistoriului bisericești noastre interpretând fals Statutul organic și desființând astfel, printr'o singură trăsătură de condeiu, întreaga noastră autonomie bisericească ;

»In chestia susținerii școlilor confesionale elementare în situația creiată de legea XXVII din 1907 — »Sinodul se declară pentru susținerea școlii confesionale și afacerea cu acest vot o înaintează congresului național bisericesc. »Afacerea se releagă la consistoriul din Arad ca să între în pertractare cu consistoriul din Caransebeș, cu scopul de a afla modalitățile subsumării celor două preparandii din Arad și Caransebeș într'un singur pedagogic, eventual cu cel arhidiecezan.

Ocuparea și bombardarea Constantinopolului.

Din Constantinopole sosesc știri extrem de grave. În noaptea de Vineri spre Sâmbătă s'a intrunit consiliul de războiu al armatei Turcilor tineri și a decis ocuparea orașului cu forța armată. Hotărârea aceasta s'a luat — se spune — în urma refuzului Sultanului de a implini condițiunile puse de comitetul Turcilor tineri. Imediat după terminarea consiliului comandantii trupelor au primit ordin să conducă trupele în oraș, ceea ce s'a și întâmplat în zorile dimineții zilei de Sâmbătă.

Iată telegramele mai nouă asupra celor întâmplate :

Constantinopol, 24 Aprilie. (Ora 7 15 dim.) Trupele macedonene au pătruns în cursul nopții în oraș. De pe la orele 5 și jumătate se aud salve puternice la cari răspund focuri de pușcă izolate. Se crede că nu se opune vre-o rezistență serioasă din partea garnizoanei Capitalei, ci numai că trupele surprinse cearcă, de teama pedepsei, să se împotrivesc. Atașatul militar german a organizat un serviciu de apărare al misiunilor diplomatice. Fiecare misiune este păzită de o companie. Compania de apărare a legățiunei austro-ungare se compune din elevii academiei militare.

Constantinopol 24 Aprilie. Imediat după intrarea trupelor în capitală, tinerii Turci au luat toate dispozițiunile pentru a-și asigura succesul și a apăra viața și avutul străinilor. Ambasadele străine sunt păzite de detașamente puternice, compuse din elevii școlilor militare și jandarmeria din Macedonia. Asupra acestor trupe s'au tras mai multe focuri. În împrejurimile palatului Ildiz, focul de pușcă a fost foarte viu. În strada Tasliska s'a dat o luptă foarte crâncenă. Cazarma artileriei a fost înconjurată de trupele tinerilor Turci. Soldații din cazarmă se apărau trăgând focuri prin ferestre. Enver bey a sosit la Pera și a ajuns stăpân pe situație. Populația e foarte surexcitată. Toate prăvăliile sunt închise. În timpul luptei mulți derviși cu turbane verzi pe cap și cu cărțile sfinte în mână ațâțau populația la luptă contra tinerilor Turci. Câțiva derviși au fost arestați iar alții injunghiați.

Constantinopol, 24 Aprilie. De azi dimineată pe Yldiz Kiosc flutură un steag alb. Majoritatea căzărnilor au fost ocupate fără rezistență. Două cazarme din Pera, cari au opus rezistență, se află acum în mâinile trupelor macedonene. Perderile apărătorilor celor două cazarme sunt foarte

mari. Număroși soldați au fugit și se ascund prin casele particularilor. O granată a spart zidul grădinei ambasadei austro-ungare, o bucată căzând în curtea ambasadei. Nici o misiune diplomatică nu a suferit stricăciuni, numai biroul legățiunei române a fost atins de focuri de pușcă, dar stricăciuni n'au fost. Printre cei uciși de focuri de pușcă sau granate în mod accidental se află un Englez; doi corespondenți ai ziarului »Daily Graphic« au fost ușor răniți.

Constantinopol, 24 Aprilie. Ildiz-Kioskul a capitulat azi dimineață. Publicul a asistat foarte emoționat la asaltul și distrugerea palatului Sultanului. Bombele au atins ambasada franceză și în același timp și spitalul francez. Străzile sunt pline de cadavre. Proiectilele au distrus locuințele cetățenilor. O bombă a căzut pe edificiul ambasadei austro-ungare. Soldații au împușcat pe mai mulți indivizi din popor, cari s'au pus pe jaf.

Constantinopol, 24 Aprilie. În ciocnirea de trupe de azi dimineață, corespondentul ziarului englez din Londra »Daily Mail« d-l Marin, a fost împușcat de soldații turci fanatizați în contra creștinilor.

Constantinopol, 24 Aprilie. Tinerii turci au proclamat starea de asediu în oraș. Sultanului i-s'a acordat un termen de capitulare până la ora 1 noaptea.

Constantinopol, 24 Aprilie. Trupele garnizoanei părăsesc în mici grupuri Ildizul și sunt desarmate și transportate în casărni. Primul dragoman al ambasadei americane a fost ușor rănit de un proiectil rățâcit. Un matelot de pe staționarul care se afla în port într'o barcă a fost ucis. Alți supuși străini au fost întâmplător isbiți ori răniți. Se urmează a se face perchițiuni prin case. Goana soldaților fugari urmează. Sunt arestate și persoane civile, între care și dragomanul ajutor al ambasadei ruse. După prânz Poarta a fost închisă. În Stambul toate magazinele au fost închise. Cartierul afacerilor este aproape desert. Piața parlamentului în fața Sfintei Sofii este ocupată de infanterie și de o baterie. Trupele din Salonic străbat stradele din Stambul cântând, redacțiunile sunt închise. Pe unele strade din Stambul trupele interzic publicului de staționa. Podul Korayoni e ocupat militărește. Serviciul local al căilor ferate orientale și tramvaiul din Stambul sunt suspendate.

Londra, 24 Aprilie. »Times« află din Constantinopole că eri Sultanul a veghiat toată noaptea. Sultanul, aflând că numărul morților căzuți în luptă este foarte mare, a ordonat arborarea unei steag alb. Cea mai mare parte a femeilor din harem au fost trimise în Asia mică, împreună cu averile lor. Se svonește că Sultanul este gata să accepte toate condițiunile tinerilor turci, dacă i se va garanta siguranța vieții. Sultanul pare a fi dispus ca, sub anumite condițiuni, să renunțe și la tron. Din cercurile tinerilor turci se comunică că măsurile pentru intrarea trupelor în oraș, au fost luate încă de eri seara. Garda palatului Ildiz, care nu credea în această posibilitate, a fost biruită prin surprindere.

Constantinopol, 24 Aprilie. Vaporul »Principesa Maria« va putea să treacă prin Bosfor, din cauza bombardării, care a început dela arsenalul armatei. Vaporul s'a refugiat în Marea de Marmara.

STIRILE ZILEI.

— 11 Aprilie v.

Adunarea generală a Asociațiunei pentru sprijinirea învățăcelilor și sodalilor rom. meseriași din Brașov s'a ținut cri în prezența unui mare număr de membri Adunarea prezidată de d-l președinte P. Pop jude i. p. a decurs în cea mai bună ordine rezolvând toate agendele dela ordinea zilei. În noul comitet au fost aleși următorii membri: președinte P. Pop, vpreș. Ilie Savu, secretar R. Frateș, cassier D. Haller, contabil prof. I. Pricu membri ordinari în comitet: N. Balca, E. Precup, D. Căpă înă și I. Voicu, membrii suplenti: V. Branice, V. Lacea, V. Neguți și N. Furnică. Un raport mai amănunțit vom aduce în unul din numerii viitori.

Plecarea principelui Germaniei. Principele Germaniei a părăsit Sâmbătă România spre a se inapoia la Berlin. La gara de Nord din București i s'au făcut onoruri deosebite. În salon se aflau la sosirea Alteței sale toți miniștrii, primarul Capitalei, general Mavrocordat, mareșalul Curței etc. etc. În automobil a sosit Principesa Maria, Principesa Elisaveta și Principele Carol, apoi Principele Ferdinand, Principele Carol Anton de Hohenzollern și în sfârșit Principele Frideric Wilhelm în tovărășia d-lui general Wartlade. Princi-

pele Frideric Wilhelm s'a întreținut foarte îndelung cu președintele consiliului de miniștri, căruia i-a mulțumit pentru primirea strălucită, pe care poporul român și oficialitatea i-a făcut-o. După ce și-a luat rămas bun în mod cordial dela toți cei prezenți, principele Wilhelm s'a urcat în trenul regal, împreună cu suitele, plecând spre Sinaia. La Sinaia, după ce au vizitat castelul Peleş și castelul Peleşor, au luat dejunul. Imediat după dejun, A. S. I. și însoțitorii săi au pornit la Predeal, unde A. S. a luat trenul pentru Viena. Sâmbătă la oarele 2 și 50 m. principele Frideric a trecut prin gara Brașovului.

Teatru de diletanți în Brașov. În programul reprezentației teatrale de Vineri 17 Aprilie st. v., la care își vor da prețiosul concurs d-na și domnul Z. Bărsan, sunt luate: comedia într'un act „Un vis” și piesa într'un act „Jerifa” de Miclescu. Atâră de aceasta monoloage și declamațiuni.

Distingerea d-nei Agatha Bărsescu-Radoviči. D-na Agatha Bărsescu, celebra noastră tragediană, a fost invitată la București, pentru a-și da concursul la serbările artistice aranjate la Curtea regală în onoarea principelui moștenitor al Germaniei. Marea noastră artistă a avut distincția onoare să fie prezentată principelui moștenitor al Germaniei, care a convorbit cu ea și a lăudat prestațiunile sale artistice.

Un nou membru fondator al societății noastre de teatru. Precum aflăm d-l Dr. Iulius Muresianu c. și r. medic colonel în retragere s'a înscris ca membru fondator al societății pentru fond de teatru român solvind taxa de 200 cor.

Necrolog. Din Beiuș ne vine trista veste despre moartea profesorului Teodor Bulc, fost rector al internatului Pavelian. Odihnească în pacer!

Societatea română-ortodoxă-jubilar-imperială pentru zidirea unei biserici și înființarea unei parohii în Viena, își va ține a II-a adunare generală Duminecă — 9 Mai s. n. 1908 — la oarele 8 seara în sala cea mare a restaurantului „Zum Magistrat”, I. Lichtenfelsgasse Nr. 3 cu următoarea ordine de zi: 1. Cuvânt de deschidere. 2. Citirea raportului anual. 3. Votarea bugetului pe anul III-lea administrativ. 4. Raportul comisiei de revizuire. 5. Propuneri eventuale, conform §. 30 alin. 2 din Statute. 6. Alegerea celor 3 membri ordinari și a unui suplent în comitet conform §. 18 din Statute, precum și alegerea comisiei de revizuire și a tribunalului de arbitru. Ca să nu fim expuși la convocarea unei noi adunări, împreunate cu cheltuieli însemnate, în caz că nu ar fi de față numărul corespunzător conform statutelor, rugăm pe onorații membri cu insistență a se prezenta. Pentru comitet: *Alexandru Lupu* General i. r. prezident. *Mihai A. Popovici*, secretar.

Din Messina vin știri îngrozitoare. După cum se anunță ziarului german „Berliner Tageblatt”, s'au găsit sub ruini încă 25.000 de cadavre. În genere se evaluează numărul cadavrelor nedesgropate la 45.000.

Distrugerea ghețurilor din cataractul Niagarei. Se anunță din New-York, că se va mai face o ultimă încercare pentru a sparge enormele cantități de gheață dela cataractul Niagarei. În acest scop inginerii vor întrebuința 1000 de chilogramme dinamită, a cărei explozie va avea efectul unui adevărat cutremur de pământ. Gheața dela cataract se întinde pe o distanță de 20 chilometri și are o grosime de 30 de metri. Dacă nici această încercare nu va reuși, nimicirea a patru orașe și 100 de fabrici va fi inevitabilă.

Dreptul electoral al femeilor norvegiene. Femeile din Norvegia au de mulți ani dreptul electoral comunal, cu toate acestea nu poate fi vorba despre o deplină, egală îndreptățire cu bărbații, deoarece aceștia pot vota în alegerile comunale și dacă nu plătesc contribuții directe. Au drept de vot femeile din oraș, cari plătesc un bir anual de cel puțin 400 de franci, iar cele dela țară 300. După datele oficiale ale biroului statistic norvegian, iată care e rezultatul alegerilor comunale, ce au avut loc de curând în Norvegia:

Numărul reprezentanților aleși e: în comunele rurale 10.712, din cari 10.692 bărbați și numai 20 femei, în oraș 1732, din cari 1624 bărbați și 108 femei.

O doborâre de casă răspândită. Căutarea continuă după spiritul (Franzbrantwein) și sarea lui Moll, dovedește că întrebuințarea lor, ca fricțiune alinătoare de dureri, reumatice are efect bun. — Sticla 2 cor.

Se trimite zilnic cu rambursă postală de liferantul curții c. și r. A. Moll, Viena Tuchlauben 9. În depozitele din provincie să se ceară expres preparatul Moll provăzută cu marca de scut și subscriere. — (4)

Din carnetul unui forestier.*

— De sub Copaci. —

III.

Toate favorurile și avantajile ce le ofer pădurile, dovedesc mai presus de orice îndoială, că ele-s pentru om unul din cele mai prețioase bunuri publice de o însemnată generală. Mai mult încă! Materialul lor, lemnul, este un bun economic absolut indispensabil, ce nu se poate substitui în totalitate prin nici un alt bun.

Postulatele omenimei se potențiază tot mai mult cu progresul civilizației. Această experiență generală se poate observa și la consumațiunea lemnului, căci azi sunt înfinit de multe aplicațiunile lui în tehnica, industria și economia modernă. Ultimul veac expirat a dat în istoria culturală a omenimei mai mult și mai prețios, — s'ar putea zice — decât toți ceilalți mii de ani laolaltă. Au favorizat cuceririle culturale mai ales două produse ale pământului, cari ca niște factori de prima ordine alcătuiesc așa zicând scheletul culturii existente. Aceste două materii sunt: ferul și lemnul. Aceste două materii brute, atât împreună cât și separat aplicate, formează izvorul de putere cel mai capital, condițiunea indispensabilă a tuturor cuceririlor tehnice. Toate rezultatele gazo — și electrotehnice sunt contopite inseparabil cu aplicarea materiei lemnului și ferului.

Se înțelege, o concurență estirpătoare s'a desfășurat între aceste două materii pentru subminarea terenului reciproc. Grație capacității de rezistență și aplicațiunii atât de multiple a lemnului, incontestabil, el dominează în toate timpurile, importanța lui economică an de an înmărgărită în direcțiunea ascensivă. Influența climatei, a atmosferilor, a timpului și a altor factori externi în scurgerea neîncetată a vremii abia lasă urme pe lemn (podul lui Traian peste Dunăre pe stâlpi de lorițe) până când durabilitatea ferului o influențează în mod simțitor. Față de transformările chimice cari în formă de rugină mistuiesc ferul, lemnul este scutit sub orice împrejurări. Într'acestea se manifestă în special situațiunea predominantă a lemnului față de fer, încă și în ziua de azi, când simbolul așazăcând exclusiv al tehnicei este epoca de „fer.”

Terenul cel mai vast de valorisare și validitate al lemnului, unde niciodată nu se va putea suplini cu altă materie, este în arhitectură. Începând dela construcțiunile babilonice ale lui Nimrod până la galeriile cele mai strălucite ale palatelor culturale din epoca cea mai nouă, a știut lemnul să-și elupte nețărmurită dominațiune pe terenul edificațiunii. Adevărat, azi mare parte din construcțiunile se durează din fer, beton, sticlă și din materia altor produse minerale; dar nici azi nu se poate elimina cu totul lemnul, căci chiar ramele edificiilor construite din fer, tot numai din lemn se prelucră, ca ferestrele, podeala, arameamentul intern ș. a. În timpul mai nou au încercat să se fabricice ferestre și uși din fer, ceea ce a și corăspuns țelului și destinațiunii, dar s'au dovedit cu mult mai costisitoare ca cele de lemn; pe lângă aceasta încă și din punct de vedere estetic preparatele din lemn sunt superioare fabricatelor de fer.

Mare cantitate de lemn e necesară la edificările în pământ și la montanistică, unde lemnul este poate mai indispensabil decât ori unde. Zădarnic au încercat și aici să-l înlocuiască cu ferul; lemnul s'a dovedit

* A se vedea „Gaz. Trans.” Nr. 76, 77, 79.

neeliminabil. Numai în minele de cărbuni se consumă anual circa 35 milioane m³ lemn, în cele de sare și minerale aproape 5 milioane m³ lemn.

Mult lemn se consumă și în metalurgie și la tehnica mașinelor mai mici. În industria mașinelor a perdit însă mult din teren prin concurența metalelor. Astăzi deja aproape numai mici industrii mai săraci și numai în sfera industriei mici de casă se lucrează cu mașini curate numai din lemn. Mai mult lemn consumă ferestrele, morile, puile, dârstele, mașinele și dichisele economice: scări, lopiți, troci, furci, la industria împletitului de coșuri etc. Nu este tocmai nelușmănată și cantitatea de lemn viu, ce se folosește la pomii de Crăciun, cari cu deosebire împrejurul orașelor mari pretind păduri întregi de brad, în Franța și de mesteacăn, pe care-l taie la începutul lui Decembrie și în odăi călduțe îl înfrunzesc până la Crăciun. Mult lemn viu se prăpădește și pentru ornamentică, în locuri festive, biserică, pe străzi, piețe, la arcurile triumfale etc.

Estinderea crescândă tot mai intensivă a liniilor ferate recere deasemenea cantități enorme de lemn. Concurența ferului nici aici n'a putut reuși din cauza rigidității sale. Numai pe teritoriul statului ungar — abstrăgând dela liniile locale — sunt în aplicație mai mult de 27,350,000 traverse împregnate ori necoresotote din fag, brad, dar în preponderanță stejar. Computând în termin mediu cam 6—10 ani durabilitatea unei traverse, e lipsă anual de 4280.000 traverse și socotind de 0.10 m³ volumul unei, asta însemnează o necesitate anuală de 428.000 m³ numai pentru traversele dela căile ferate, ceea ce face aproape 1/2% din producția (crescământul) anuală a pădurilor ungare, calculată la 28 milioane m³ pe teritoriul păduros de 15.767.368 jugăre catastrale, (adeacă 28% pădure socotind și cele 2.659.326 jug. cat. din Croația și Slavonia). Vin apoi stâlpii dela telegraf și alte instalațiuni de-alungul căilor ferate, cari încă pretind o groază de lemn.

După căile ferate urmează construirea corăbilor, cari asemenea își iau în cantități colosale porțiunile lor de lemne cu dimensiuni uriașe; adevărate colosuri de lemn trebuiesc mai ales pentru catarge, lungime minimă de 20—30 m. și diametru la capătul de sus 43—55 cm.

Rol important îi revine lemnului și la construcțiunile de apă și de poduri, în formă de grinzi, stâlpi, foastane și fașine. Aici e drept, ferul și betonul a restrâns întrucâtva aplicațiunile lemnului, dar cu toate acestea nu l-au putut omite cu desăvârșire. America, patria clasică a celor mai ingenioase construcții de fer, în timpul mai nou iarăș se renapoiază la materialul elastic și rezistent al lemnului, în construcțiunile de poduri și de apă. Podul Cascade — una din cele mai minunate creațiuni ale tehnicei — de pe linia ferată de lângă lacul Erie, este construit exclusiv numai din lemn, deși deschizătura podului este rotund de 100 m.

(V. cont.)

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 26 Aprilie. Conziliul de miniștri a hotărât demisiunea cabinetului întreg. Kossuth și Apponyi au fost primiți cu ovațiuni în clubul partidului independist. Kossuth a spus că Maj. Sa recunoaște dreptul Ungariei cu privire la bancă, dar situațiunea interioară a monarhiei și constelațiunea din afară nu-i conced să sancționeze proiectul de lege asupra băncii ungare independente. În urmă aceasta guvernul a dimisionat. Apponyi a declarat: „Situațiunea foarte periculoasă, trebuie să fim gata la săritură”. Sfătuiește pe partizani să se stăpânească pe sine și în viitor. Clubul a asigurat pe Kossuth de nestrămutata sa incredere. Iusth i-a mulțumit, că a dat esprimeune dorințelor partidului înainte tronului.

Viena, 26 Aprilie. Principele moș-

tenitor german a sosit aci eri după amiază. La gară a fost primit de cătră Maj. Sa, de mai mulți arhiduci, de ambasadorul german și de miniștrii Bavariei și Saxoniei. Primirea a fost foarte cordială.

Paris, 26 Aprilie. „Agenția Havas” anunță din Constantinopol, că întreaga garnizoană dela Yldiz-Kiosk a capitulat și s'a predat eri la ora 1 și 40. În Bosfor au sosit 3 torpiloare pentru a împiedeca fuga Sultanului. Marea casarmă dela Skutari a arborat drapelul alb, dar nu s'a predat și se pregătește la o împotrivire cu ajutorul artileriei. Toate casarmile mici dela Yldiz sunt goale și închise.

Londra, 26 Aprilie. Tinerii turci au ocupat toate liniile telegrafice și au oprit trimiterea telegramelor în provincie și în străinătate. Casarma Taxim s'a predat, 5000 soldați au fost prinși de tinerii turci. Soldații au fost transportați în Asia mică. Sultanul încă n'a răspuns la ultimatul lui Șefket pașa.

Constantinopol, 26 Aprilie. După o scurtă rezistență Galata și Pera au fost ocupate. Ofițerii asigură că trupele sultanului nu ar fi opus nică ceia mai mică rezistență, dacă Vineri nu ar fi avut loc Selamlăcul, cu care ocazie Abdul Hamid a împărțit foarte mulți bani ofițerilor și soldaților din garda sa. Toți ofițerii și soldații înălțaiți pe strade sunt dezarmați pe loc, sau în localul comisariatelor. Studenții în teologie (softalele) sunt a restaiți pe loc și prechiziționați.

Paris, 26 Aprilie. Agenția Havas află din Constantinopol, că întreaga garnizoană d-n Ildiz a capitulat și depus armele în mâinile tinerilor turci. Torpilorii supraveghează țărmurile Bosforului spre a preveni fuga Sultanului. Mahmud-Sefket și statul major au stabilit dictatura militară. Misiunile diplomatice au fost înștiințate de cătră ambadorul Germaniei, baronul Marschall, că starea de asediu a fost proclamată în capitală. Hurșid, ministrul artileriei este președintele Curței marțiale și Șefket a fost proclamat generalisim.

Lisabona, 26 Aprilie. În urma unui violent cutremur de pământ care s'a produs în regiunea Ribatejo, 40 de cadavre au fost găsite sub dărâmurile caselor. Regele Manuel a petrecut noaptea la fața locului. Alte zgăduiri au fost simțite la Santarem și la Aviz. Camerele au votat un credit de 100 de centos.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșanu
Redactor responsabil: Victor Brăduț

Răceala acută și tusea dispar curând folosind Emulsiunea Scott
are are un efect alinător și întăritor, cu gust plăcut, că toți aceia cari nu po mistui untura de pește obicinuită, iau Emulsiunea Scott cu ușurința și plăcere. Afară de aceasta Emulsiunea Scott e mult mai priincioasă. (6)

Veritabilă numai cu Proțul unei sticle ori și
marca — pescarul — nale 2 coroane 50 ban!
cu lemn de garanție Și vara se poa e folosi
a procedurii lui cu efect foarte bun.
Scott. Se capătă în toate
farmaciile.

Aducem la cunoștința On. public, că prețul apelor minerale și igienice din depozitul nostru din strada Aței Nr. 6 pe lângă schimbul imediat al sticlelor este următorul:

Gloria	1 litru 12 fl.	1/2 litru — fl.
Borpatak	" 12 "	" — "
Matild	" 16 "	" 14 "
Borhegy	" 16 "	" 14 "
Baross	" 16 "	" 14 "
Előpatyk	" 16 "	" 14 "

Fehérkő	" 16 "	" 14 "
Felsőhákos Mária	" 16 "	" 14 "
Káson Salutaris	1 litru (8 fl.)	1/2 litru 14 fl.
Horgász	" 16 "	" 14 "
Repaty	" 16 "	" 14 "

Borszék	" 28 "	" 22 "
Sztejka	" 28 "	" 22 "
Boholt	" 26 "	" 22 "
Hargitta	" 26 "	" 22 "
Székely-Selters	" 26 "	" 22 "

La cumpărare de 25 sticle oferăm Borvizuri acasă. — Apelăm la sprijinul On. public Societatea pe acții a exploatării și exportului apelor minerale. (479) 7—150

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 Aprilie n. 1909

Table with 2 columns: Item (e.g., Renta ung. de aur 4%, Impri. cail. fer. ung. in aur 3 1/2%) and Value.

Cursul pietei Brasov

Din 25 Aprilie n. 1909

Table with 2 columns: Item (e.g., Bancnote rom. Cump. 18.90 Vend., Argint roman) and Value.

Table with 3 columns: Item (e.g., Lire turcesci, Seris. fonc. Albine 5%), Value, and another Value.

Avis

Am onoarea a aduce la cunoastinta Onor. Public ca vand

VINUL RISLING

din vile proprii cu preturile urmatoare:

- VIN NOU dela 1 litru—50 litri à 40 cr.
" " " 50 litri in sus " 37 "
VIN VECHIU " 1 litru—50 litri " 45 "
" " " 50 litri in sus " 43 "

Se capata in pravalia D-lor Karacsony Kis M. si Velts, la "Crucea rosie", Strada Vamii Nr. 4.

Cu toata stima

Velts György.

572,2-12.

Nr. 5005—1909.

Publicatie de licitatie oficioasa.

In scop de a se incassa contributiile neplatite la vreme restantele de dare si aruncuri, conform dispozitiilor SS-lor 67—74 din Art. de Lege XLIV. din 1883 am ordonat a se tine licitatie publica pentru vanzarea obiectelor zalogite.

Locul tinerii licitatiei:

Table with 4 columns: In I-a zi de licitatie, Zina si ora, In a II-a zi de licitatie, Zina si ora. Rows include locations like Brassó and dates like 5 Maiu 1909.

Descrierea obiectelor zalogite:

- 1. Mobile si ornamente de casa in valoare de 4868 cor.
2. Animale de casa (cai, vaci si vitei), " " " 0710 "
3. Cară, trăsuri, " " " 0500 "
4. Masina de scris, masina de cusut " " " 0824 "
5. Cassa de registrare " " " 0160 "
6. Ciasuri " " " 0379 "
7. Cassa de bani (Wertheim) " " " 0170 "
8. Stelaj de marfa " " " 0040 "
9. Icoane " " " 0020 "
10. Provazuri de icoane " " " 0172 "
11. Pian " " " 0300 "
12. Candile de argint " " " 1080 "
13. Vase de plumb " " " 0066 "
14. Perini " " " 0277 "

Conditii de licitatie.

- 1. In ziua I-mă de licitatie se vor pune in vanzare toate obiectele zalogite, al caror pret nu trec peste 100 cor. vanzandu-se in orice caz si sub pretul de estimare, daca se vor oferi pe ele cel puțin 3/4 din pretul de estimare.
2. La a II-a zi de licitatie se vor vinde toate obiectele zalogite fara considerare, daca se ofere pe ele chiar mai puțin ca 3/4 parte din pretul de estimare, putand a le cumpara acela, care a oferit mai mult.
3. Pretul de cumparare are a se depune imediat in bani gata.

Braşov, in 24 Aprilie 1909.

Oficiul de dare crăşănesc.

(573,1-1.)

Praturile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutia este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leucire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll in contra greutăților celor mai ceabicioase la stomac și pantece, in contra cărceilor și acreei la stomac, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidei și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casa o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce.

Franzbrantwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provăzută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbrantwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (trotat), alină durerile de goidină și reumatism și a altor urmări de recăta.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metoda cel mai nou, pentru cultivarea rațională a pielii, cu deosebire pentru copii și adulți.

— Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll. —

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9 c. și reg. furnisor al curții imperiale.

— Comande din provinciă se efectuează înlinie prin rambursă postala —

La depozite se se ceră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Braşov: la d-nii farmaceuti Ferd. Jekelius, Victor Roth și en gros la D. Eremias Nepoții.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Oct. st. n. 1908 și până in 1 Maiu st. n. 1909.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 5-46 min. dim.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la 6. 2-45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la ora 7-30 min. s.era.
IV. Tr. accel. p. Arad la orele 10-26 m. s.era.
V. Tr. accel. p. Arad la-orele 6-05 min. dim.

Dela Braşov la Bucureşti:

- I. Trenul de persoane la ora 3-20 m. dim.
II. Trenul mixt la orele 12-00 m. p. m.
III. Trenul accel. la ora 2-19 min. p. m.
IV. Tren mixt la orele 7-47 s.era.
V. Tren accel. la orele 4-59 min. dim.

Dela Braşov la Kezdi-Osorheiu Bereczk și Ciuc-Ghimes:

- I. Trenul de pers. la ora 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la ora 8-41 min. a. m.*
III. Trenul de pers. la ora 3-05 m. p. m.
IV. Tren de pers. la orele 7-00 m. s.era.*
V. Tren accel. la ora 10-14 m. s.era.*

Dela Braşov la Zărnesci (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la ora 8-40 min a. m.
II. Trenul mixt la ora 4-16 min. p. m.
III. Tren mixt la ora 9-46 s.era.

Dela gara Bartolomeiu la Făgăraş:

- I. Tren de pers. la ora 4-37 min. dim.
II. Tren la ora 7-57 minute dimineața.*
III. Tren la ora 1-09 minute p. m.
IV. Tren la ora 3-27 minute p. m.*
V. Tren la ora 5-17 minute p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

- I. Tren acc. p. Arad la orele 4-52 m. dim.
II. Trenul de persoane la ora 7-12 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiu la 6.2-09 m. p. m.
IV. Trenul mixt la ora 8-50 min. s.era.
V. Trenul accel. la ora 10-00 seara.

Dela Bucureşti la Braşov:

- I. Tren. de pers. la ora 7-28 min. dim.
II. Trenul accel. la ora 2.18 min. p. m.
III. Trenul pers., la ora 4-55 m. p. m.
IV. Trenul mixt, la ora 9-18 min. s.era.
V. Trenul accel. la ora 10-14 m. s.era.*

Dela Bereczk-Kezdi-Osorheiu și Ciuc-Ghimes la Braşov:

- I. Trenul de persoane la ora 8.16 m. dim.*
II. Trenul de pers. la ora 1-59 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la ora 6-33 m. s.era.*
IV. Tren mixt, la orele 10-08 m. s.era.*

Dela Zărnesci la Braşov (gara Bartolomeiu):

- I. Trenul mixt la ora 7-12 min. dim.
II. Trenul mixt la ora 1-39 min. p. m.
III. Tren mixt la ora 7-07 s.era.

Dela Făgăraş la gara Bartolomeiu:

- I. Tren la ora 6-41 min. dimineața.
II. Tren la ora 9-38 min. a. m.*
III. Tren la ora 11-53 min. s. m.
IV. Tren la ora 6-28 minute p. m.*
V. Tren la ora 9-41 minute seara.*

N. GRĂDINAR,

BRĂŞOV, Strada neagră Nr. 1.

Recomandă:

- Cafea prăjită, Klgr. à Cor. 3-20
" " " " " 4-
" " " " " 4-80
Liqueruri fine. Rum Jamaica. Iava.
Caba. Diferite soiuri de Cognac
in buteli și tot felul de mărfuri
de băcănie.

INVENȚII

patentate, utilizate, mărci depuse pentru toate statele.

Pataky Vilmos,

procuror jurat de patente, Budapest IV. Eskü-út 3. Telefon 89, 22.

Birouri proprii de patente in strainatate:

Berlin, W. Leipzigerstrasse 112.
Paris 18 Rue Lafayette.
Amsterdam, Raizersgracht 209.

(657,5-6.)

Cruce seu stea dubla electro-magnetica

Patent Nr. 26967.

Nu e crucea lu Volta.

Nu e mijloc secret.

Vindecă și inviorează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă bo-

se da imprejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, implecarea circulațiunei sângelui, anemie, ameteții, tuituri de ureche, bătaie de inimă, sgârcituri de inimă, asma, auful greu, sgârcituri de stomac, lipsa poftei de mâncare, reoală la mâni și la picioare, reumă, poziagră, ischias, udul in pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încuere din tote părțile lumii, cari prepuesc cu multitudine invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate

Acel pacient, care in decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădărnice, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. publice asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se

co-fie de cu aparatul „Volta“, de ore-că „Cruce-Volta“ atât in Germania cât și in Austro-Ungaria a fost oficios oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e in genere cunoscut apreciat și seroetat. Deja lefințitatea crucii mele electro-magnetice o recomandă indeosebi

Pretul aparatului mare e 8 cor. Pretul aparatului mic e 6 cor.

folosibil la morburii, cari nu sunt folosibil la copii și femei de

mai vechi de 15 ani. constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locuri de vânzare pentru țară și strainatate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V 28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 fileri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tatungeria de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.

Handwritten signature or mark in the bottom right corner.